

Način i uvjeti pružanja usluga u turizmu prema novom Zakonu

Darko Marečić, dipl. iur.

Od 1. siječnja 2018. na pružanje usluga u turizmu primjenjuju se odredbe novog Zakona o pružanju usluga u turizmu, osim u dijelu koji se odnosi na paket aranžmane i povezane putne aranžmane čija je primjena odgođena do 1. srpnja 2018. Na koji način i uz koje uvjete turističke agencije, turistički vodiči, voditelji putovanja, turistički animatori i turistički zastupnici te drugi pružatelji usluga u turizmu mogu pružati turističke usluge prema odredbama novog Zakona, pišemo u ovom broju časopisa. U narednom broju, pisat ćemo o ugovorima o putovanju u paket aranžmanu i povezanom putnom aranžmanu te obvezama organizatora paket aranžmana propisanim odredbama novog Zakona.

1. Uvod

Od 1. siječnja 2018. na snazi je novi Zakon o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 130/17., -dalje u tekstu: Zakon, novi Zakon) osim odredbi III. dijela Zakona kojim se uređuje ugovor o putovanju u paket aranžmanima i ugovor o povezanom putnom aranžmanu te odredbe kojima se definiraju određeni pojmovi vezani za provedbu tog dijela Zakona, ustrojavanje Središnje kontaktne točke pri Ministarstvu turizmu (dalje u tekstu: Ministarstvo) te propisuju prekršaji za povredu odredaba III dijela Zakona, čija je primjena odgođena do 1. srpnja 2018. godine.¹ Ovaj Zakon zamijenio je do tada važeći Zakon o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 68/07., 88/10., 30/14., 89/14. i 152/14. – u daljnjem tekstu: prethodno važeći Zakon, Zakon '07)

U novi Zakon prenesena je Direktiva (EU) 2015/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25.11. 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima (dalje u tekstu: Direktiva), a Zakon je usklađen i s odredbama Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. 12.2006. o uslugama na unutarnjem tržištu. Kako je Direktiva donijeta s osnovnim ciljem stvoriti zakonske pretpostavke da se potrošačima - putnicima u Europskoj uniji osigura viša razina zaštite prilikom sklapanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu i/ili povezanom putnom aranžmanu, posebice kada se putovanja rezerviraju i/ili sklapaju putem interneta, od mogućih

nepoštenih poslovnih praksi organizatora i/ili prodavatelja aranžmana, prenošenjem Direktive u odredbe III. dijela novog Zakona, od 1. srpnja 2018 (kada stupaju na snagu odredbe III. dijela Zakona) jednakopravna zaštita osigurana je i hrvatskim potrošačima.²

U cilju smanjivanja administrativnih prepreka za započinjanje i nastavak poduzetničke djelatnosti u području pružanja usluga u turizmu, novim se Zakonom: ukida obveza ishođenja rješenja nadležnog upravnog tijela o ispunjavanju uvjeta za pružanje pojedinih usluga u turizmu i vođenja knjige žalbi; udruge i škole više ne moraju prijavljivati organiziranje putovanja turističkoj inspekciji, a turistički zastupnici (sada turistički predstavnici) ne moraju dostavljati Ministarstvu ugovore o zastupanju; turistička agencija više ne mora imati u svakoj poslovnicu voditelja poslovnice, a voditelj internet agencije više ne mora imati prijavljeno prebivalište na istoj adresi u kojoj se nalazi internet agencija; obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (dalje u tekstu: OPG) više nije ograničeno brojem turista kojima može istodobno pružati usluge, osim kad za njih organizira putovanja. Novim se Zakonom detaljnije uređuje pružanje usluga u zdravstvenom i kongresnom turizmu, turističke usluge aktivnog i poslovnog turizma

¹ Iznimno, odredba čl. 54. III. dijela Zakona kojom se propisuje obveza organizatoru paket aranžmana da je dužan putniku ponuditi propisana putna osiguranja i to prije sklapanja ugovora, staviti mu na raspolaganje informaciju o sadržaju tih osiguranja te opće uvjete ugovora o osiguranju, koja je stupila na snagu kao i preostale odredbe ovog Zakona (tj. 1.1.2018.).

² Do donošenja novog Zakona, javnopravna zaštita putnika u turističkim paket aranžmanima bila je osigurana odredbama prethodno važećeg Zakona o pružanju usluga u turizmu, a privatnopravna zaštita odredbama Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05., 41/08., 125/11. i 75/15.) kojima se uređivao ugovor o organiziranju putovanja (paket aranžmana). Obzirom da je ugovor o organiziranju paket aranžmana sada u cijelosti uređen odredbama novog Zakona i to sukladno Direktivi (EU) 2015/2301 Europskog parlamenta i Vijeća o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, u zakonodavnoj proceduri se nalazi donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima kojim bi se s danom 1.7.2018. ukinute odredbe tog Zakona koje se odnose na ugovor o organiziranju putovanja.

i definira usluga turističkog transfera, a reguliraju se usluge iznajmljivanja osobnih vozila (rent-a-car) i usluge turističkog ronjenja. Izjednačavaju se uvjeti za pružanje usluga turističkog vodiča državljanina ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru (države članice EU, Norveške, Islanda i Lihtenštajna – u daljnjem tekstu: države EGP) i Švicarske Konfederacije na području Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH) sa uvjetima pružanja usluga turističkog vodiča državljanina RH. Novim se Zakonom proširuje se krug subjekata koji mogu pružati pojedine usluge u turizmu, pa uz propisane uvjete pojedine usluge u turizmu mogu pružati i crkve i vjerske zajednice (dalje u tekstu: vjerske zajednice), poljoprivredna gospodarstva u statusu pravne osobe i obrta, ovlaštenici povlastica za akvakulturu i ribolov, fizičke osobe – građani, državljani država koje nisu članice EGP-a. Smanjuju se iznosi novčanih kazni za prekršaje te uvodi mogućnost da se bez kažnjavanja otklone pojedine nepravilnosti i nedostaci utvrđeni u inspekcijskom nadzoru.

2. Što se uređuje odredbama novog Zakona

Zakonom se uređuju usluge u turizmu, način i uvjeti za pružanje tih usluga, ugovor o putovanju u paket aranžmanu i ugovor o povezanom putnom aranžmanu te prava i obveze trgovaca i putnika u vezi s tim ugovorom.

Odredbom čl. 4. Zakona propisano je koje se usluge smatraju uslugama u turizmu u smislu toga Zakona. To su usluge: turističke agencije; turističkog vodiča: voditelja putovanja; turističkog animatora; turističkog predstavnika; usluge u posebnim oblicima turističke ponude (turističke usluge u nautičkom turizmu, turističke usluge zdravstvenog turizma, turističke usluge u kongresnom turizmu, usluge aktivnog i pustolovnog turizma, turističke usluge ribolovnog turizma, turističke usluge na poljoprivrednom gospodarstvu, uzgajalištu vodenih organizama, lovištu i u šumi šumoposjednika, usluge iznajmljivanja vozila tj. rent-a car usluge i usluge turističkog ronjenja); i usluge iznajmljivanja opreme za šport i rekreaciju turistima.

U odnosu na Zakon O'7, usluge nautičkog turizma, i turističke usluge na OPG-u bile su izdvojene kao samostalne usluge u turizmu, a sada su sastavni dio usluga u posebnim oblicima turističke ponude. Prema novom Zakonu, u posebne oblike turističke ponude, pored turističkih usluga u šumama šumoposjednika i na OPG-u, sada su uključene i turističke usluge u ostalim organizacijskim oblicima poljoprivrednih gospodarstava (obrtu, trgovačkom društvu ili zadrugi registriranoj za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te udrugama, ustanovama, vjerskim zajednicama i drugim neprofitnim pravnim osobama upisanim u Upisnik poljoprivrednika sukladno posebnim propisima kojima se uređuje djelatnost poljoprivrede,³ kao i turističke usluge u lovištima, na uzgajalištu vodenih organizama i vodama (ribolovni turizam). Usluge iznajmljivanja opreme za šport i rekreaciju, sada su samostalne usluge u turizmu, dočim su u prethodnom Zakonu bili uključene u „Ostale turističke usluge“. Prema novom Zakonu, mijenja se naziv turističkog pratitelja i turističkog zastupnika u voditelja putovanja i turističkog predstavnika, jer je ocijenjeno da ovi nazivi bolje odgovaraju sadržaju usluga koje oni pružaju.

3. Na koja se putovanja ne primjenjuju novi Zakon

Novi se Zakon, kao i prethodni, ne primjenjuje izviđačke (skautske) udruge kad organiziraju putovanja uz propisane uvjete, ali više od primjene ne izuzima amaterske sportske klubove kad radi odlaska na

³ Osnovni propis kojim se uređuje djelatnost poljoprivrede je Zakon o poljoprivredi (Nar. nov., br. 30/15.).

pripreme i natjecanja organiziranju putovanja, kao što ih je izuzimao prethodno važeći Zakon.

ističemo...

To znači, da se od 1.1.2018. na amaterske sportske klubove kad odlaze na pripreme i putovanja koja se mogu okarakterizirati kao izlet ili paket aranžman, primjenjuju odredbe ovog Zakona koje se odnose na organiziranje putovanja od strane udruga.

Međutim, novi Zakon proširuje krug subjekata koji se izuzimaju od njegove primjene.

Novi Zakon ne primjenjuju se na putovanja koja bez svrhe stjecanja dobiti organiziraju: izviđačke (skautske) udruge za svoje članove u svojim objektima ili opremi za kampiranje; Hrvatski planinarski savez i njegove članice samo za svoje članove i u okviru svoje osnovne djelatnosti; te škole, visoka učilišta i druge odgojno-obrazovne ustanove koje organiziraju odlazak svojih učenika ili studenata na razmjene u sklopu projekata ili suradnje s drugim odgojno-obrazovnim i znanstvenim ustanovama ili zbog odlaska na natjecanja ili provođenja programa kulturne i javne djelatnosti odgojno-obrazovne ustanove ili visokog učilišta ili terensku nastavu za koju učenici ili studenti plaćaju samo uslugu prijevoza.

4. Tko sve prema zakonu može pružati usluge u turizmu

Sukladno čl.5. st.1. Zakona, **usluge u turizmu** mogu pružati, kao i prema prethodno važećem Zakonu: trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedinci i obrtnici sa sjedištem u RH ili drugoj državi EGP i Švicarskoj Konfederaciji koji su registrirani za pružanje usluga u turizmu i koji ispunjavaju uvjete za pružanje tih usluga u skladu s novim Zakonom i propisima donesenim temeljem toga Zakona.⁴

Pod uvjetima propisanim Zakonom i njegovim provedbenim pravilnicima, sukladno čl. 5.st.2. Zakona, **pojedine usluge u turizmu** mogu pružati i: javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima sukladno posebnim propisima koji uređuje poslove zaštite prirode i druge javne ustanove u okviru svoje osnovne djelatnosti, u skladu s aktom o osnivanju i statutom javne ustanove⁵ te ustanove u kulturi; zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i privatni zdravstveni radnici, sukladno posebnim propisima kojima je regulirana zdravstvena zaštita;⁶ udruge, sindikati, škole, visoka učilišta i druge odgojno-obrazovne ustanove radi obavljanja svoje djelatnosti, odnosno ispunjenja svojih ciljeva;⁷

⁴ Fizičke i pravne osobe iz čl.5.st.1. Zakona (trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedinci i obrtnici sa sjedištem u RH ili drugoj državi ugovornici Ugovora o EGP i Švicarskoj Konfederaciji) mogu se registrirati za pružanje: usluge turističke agencije, usluga nautičkog turizma, turističkih usluga aktivnog i pustolovnog turizma, usluga iznajmljivanja osobnih vozila (rent-a-car usluge), usluga turističkog ronjenja i usluga iznajmljivanja opreme za sport i rekreaciju turistima.

⁵ Pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, javne ustanove mogu, bez osnivanja TA, pružati usluge turističke agencije, turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma i usluge iznajmljivanja opreme za sport i rekreaciju turistima, a javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode još i usluge nautičkog turizma, turističke usluge u kongresnom turizmu i usluge turističkog ronjenja.

⁶ Specijalne bolnice, liječilišta i druge zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici, pored usluga u zdravstvenom turizmu, mogu bez osnivanja TA, pružati i pojedine usluge turističke agencije.

⁷ Hrvatski ferijalni i hostelski savez može, bez osnivanja TA, pružati sve usluge turističke agencije. Sindikati, udruge i vjerske zajednice te škole, visoka učilišta i druge odgojno-obrazovne ustanove, pod uvjetima propisanim Zakonom mogu organizirati putovanja. Udruge turističkih vodiča mogu u ime i za račun svojih

vjerske zajednice radi organiziranja hodočašća i drugih putovanja u funkciji promicanja i očitovanja vjere; poljoprivrednici koji sukladno posebnom propisu koji uređuje poljoprivredu obavljaju poljoprivrednu djelatnost na poljoprivrednom gospodarstvu; šumoposjednici u šumama šumoposjednika, lovoovlaštenici, ovlaštenici za akvakulturu i ovlaštenici za ribolov,⁸ fizičke osobe koje nisu trgovci pojedinci ni obrtnici (građani),⁹ te državljani države koja nije članica EGP ni Švicarske Konfederacije ukoliko imaju prijavljeno prebivalište u RH.¹⁰ Iako nisu eksplicitno navedeni u čl. 5. Zakona, ugostitelji mogu, za potrebe svojih gostiju u smještaju, organizirati i obavljati usluge turističkog transfera (čl. 64. Zakona) te pružati usluge tehničke organizacije i provedbe skupova i događanja koji uključuju usluge smještaja u svojem ugostiteljskom objektu za smještaj (čl. 91.st.3. Zakona.)

Pravna i fizička osoba, s poslovnim nastanom i registriranom djelatnošću za pružanje usluga u turizmu u državi članici EGP ili u Švicarskoj konfederaciji može u RH pružati usluge u turizmu sukladno propisu koji uređuje pravo na poslovni nastan (sjedište)¹¹ i slobodu pružanja usluga,¹² ako ispunjava uvjete za pružanje pojedine usluge u turizmu propisane ovim Zakonom.¹³

5. Kojih se zajedničkih obveza moraju pridržavati svi pružatelji usluga u turizmu

Kao i prema prethodno važećem Zakonu, svi pružatelji usluga turizma iz čl. 5. st. 1. i 2. Zakona dužni su: objaviti uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge na hrvatskom jeziku, a mogu istovremeno i na nekom drugom, putniku jasnom i razumljivom jeziku te se pridržavati objavljenih uvjeta, sadržaja i cijena; za svaku izvršenu uslugu, korisniku izdati račun, sukladno posebnim propisima koji uređuju izdavanje i čuvanje računa.¹⁴ Pored navedenih obveza, novim Zakonom propisana je i obveza koja se odnosi na sve pružatelje usluga u turizmu **izuzev sindikata, udruga, škola, visokih učilišta i drugih odgojno-obrazovnih ustanova te vjerskih zajednica**, da su dužni korisniku usluge omogućiti podnošenje pisanog prigovora u svojim poslovnim prostorijama i bez odgađanja pisanim putem potvrditi

članova i u svoje ime, a za račun svojih članova, posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča.

- 8 Poljoprivrednici (OPG i drugi organizacijski oblici poljoprivrednog gospodarstva), šumoposjednici, ovlaštenici za akvakulturu i ribolov te lovoovlaštenici, na svom poljoprivrednom gospodarstvu, šumi šumoposjednika, uzgajalištu vodenih organizama i vodama mogu turistima pružati aktivnosti vezano za poljoprivrednu djelatnost kojom se bave te bez osnivanja TA, pružati pojedine usluge turističke agencije, usluge aktivnog i pustolovnog turizma te usluge iznajmljivanje opreme za sport i rekreaciju turistima.
- 9 Građani s prebivalištem u RH mogu pružati usluge turističkog vodiča, voditelja putovanja, turističkog animatora i turističkog predstavnika te turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma, a mogu biti i voditelji poslova turističke agencije.
- 10 Državljanima trećih država, tj. država koje nisu članice EGP i Švicarske Konfederacije, uz ispunjavanje propisanih uvjeta mogu pružati usluge turističkog vodiča voditelja poslova TA.
- 11 Poslovni nastan (sjedište) znači stalno mjesto poslovanja gdje se stvarno upravlja gospodarskom djelatnošću od strane pružatelja usluga u neodređenom vremenskom razdoblju i sa stalnom infrastrukturom.
- 12 Zakon o uslugama (Nar. nov., br. 80/11.) i Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (Nar. nov., br. 82/15.).
- 13 Državljanima druge države ugovornice EGP i Švicarske Konfederacije mogu pružati usluge turističkog vodiča, voditelja putovanja, a mogu biti i voditelji poslova turističke agencije
- 14 Izdavanje i sadržaj računa uređeni su odredbama Općeg poreznog zakona (Nar. nov., br. 115/16.), Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13.-115/16.), Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16.), Zakona o računovodstvu (Nar. nov., br. 78/15. i 120/16.) i Zakona o fiskalizaciji u prometu godovinom (Nar. nov., br. 133/12. i 15/16.) te njihovim provedbenim propisima.

njegov primitak, te omogućiti korisniku usluge podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte, u pisanom obliku odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora, u poslovnim prostorijama i mrežnim stranicama vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora, te voditi i čuvati pisanu evidenciju prigovora nemanje godinu dana od dana primitka pisanog prigovora.¹⁵ **Istim Zakonom ukinuta je od 1.1.2018. obveza vođenja knjige žalbi.**

6. Usluge turističke agencije

6.1. Pojam turističke agencije

Turistička agencija je trgovačko društvo, trgovac pojedinac, obrtnik ili njihova organizaciona jedinica, koji mogu pružati usluge kao trgovac, organizator ili prodavatelj u smislu Zakona te organizirati, posredovati ili pružati druge usluge vezane uz putovanje i boravak turista (dalje u tekstu: TA).

Za pružanje usluga TA više nije potrebno ishoditi rješenje ureda državne uprave u županiji odnosno upravnog tijela Grada Zagreba nadležnog za turizam (dalje u tekstu: nadležni ured) o ispunjavanju propisanih uvjeta za TA niti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uvjeta za svaku poslovnicu, već je potrebno, prije započinjanja pružanja usluga, Ministarstvu dostaviti obavijest o početku pružanja usluga s propisanim podacima i dokaze o tome.

TA dužna je prije početka pružanja u usluga dostaviti Ministarstvu obavijest o početku pružanja usluga koja sadrži podatke o tvrtki i sjedištu TA, njenom osobnom identifikacijskom broju (OIB-u), adresi svakog prostora u kojem se pružaju usluge, voditelju poslova, ispunjavanju uvjeta za voditelja poslova te dostaviti dokaze o istom, a svaku promjenu navedenih podataka prijaviti i dostaviti dokaze o istom, u roku osam dana od nastale promjene.

Osim navedene obavijesti i dokaza, TA - organizator paket aranžmana i TA - trgovac koja omogućuje povezani putni aranžman, treba Ministarstvu dostaviti podatke i dokaz o ispunjavanju obveze zaštite putnika u slučaju nesolventnosti i osiguranju od odgovornosti.¹⁶

Temeljem navedenih obavijesti, Ministarstvo upisuje TA kao i svaki prostor u kojem agencija posluje u Središnji registar. Do uspostave Središnjeg registra, Ministarstvo će na svojoj mrežnoj stranici¹⁷ objavljivati slijedom obavijesti i prijave koje su TA dužne dostavljati Ministarstvu, kao i popis turističkih agencija, odnosno prostora u kojima agencije posluju.¹⁸

15 Oblik i sadržaj podataka koji se vode u evidenciji o zaprimljenim prigovorima nije propisan, već o tome samostalno odlučuje pružatelj usluge. Preporučamo da se evidencija vodi u pisanom obliku ili na računalo i da sadržava najmanje podatke o rednom broju zaprimanja prigovora, osobnim podacima podnositelja prigovora i datumu podnošenja te datumu dostavljanja odgovora na zaprimljeni prigovor.

16 Potrebno je Ministarstvu dostaviti: policu osiguranja, ili dokaz o osiguranju gotovinskog pologa ili bankovnog jamstva odnosno garancije – za jamčevinu kod banke ili osiguravajućeg društva radi naknade putniku u slučaju izostanka putovanja radi nesolventnosti te policu osiguranja od odgovornosti za štetu koju agencija prouzroči neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem obveza iz paket aranžmana.

17 www.mint.hr

18 Ministarstvo će rješenjem brisati TA, odnosno prostor agencije iz Središnjeg registra, ako se utvrdi da voditelj poslova ili osoba koja obavlja poslove voditelja poslova ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, ili se odjavi poslovanje TA, odnosno poslovanja u pojedinom prostoru TA, s danom navedenim u odjavi koji ne može biti određen unatrag.

6.4. Voditelj poslova TA

ističemo...

Dok je Zakonom '07 bilo propisano da TA mora imati u svakoj poslovnici najmanje jednog voditelja poslovnice u punom radnom vremenu, novi Zakon propisuje da je dovoljno da **TA ima najmanje jednog voditelja u stalnom radnom odnosu u punom radnom vremenu, neovisno o broju poslovnica, odnosno poslovnih prostora**, a koji odgovara za rad cjelokupne TA sukladno ovom Zakonu.

Voditelj poslova može biti državljanin RH, državljanin EGP i Švicarske Konfederacije koji ispunjava propisane uvjete koji su u bitnom ostali neizmijenjeni u odnosu na Zakon 0'7 osim uvjeta koji se odnosi na poznavanje stranog jezika (sada je propisana minimalna razina znanja stranog jezika) te uvjeta koji se odnosi na duljinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u turizmu u trajanju najmanje od 1 godine (prije 2 godine).²⁰ Prema novom Zakonu i državljani koji nisu državljani EGP i Švicarske Konfederacije mogu biti voditelji poslova TA, ako u RH imaju registrirano vlastito trgovačko društvo ili obrt za pružanje usluga TA i odobren stalni boravak, ispunjavaju propisane uvjete za voditelja poslova i pribave suglasnost Ministarstva za obavljanje tih poslova. Stručni ispit za voditelja poslova TA više se ne polaže pri odgovarajućim visokim učilištima (kao do sada) nego pred ispitnom komisijom Ministarstva, a o položenom ispitu izdaje se uvjerenje.

Iznimno, u slučaju opravdane spriječenosti (bolovanje, porodiljni dopust i sl.) ili prestanka radnog odnosa voditelja poslova, TA može (kao i do sada) privremeno, ali ne duže od 6 mjeseci u 3 godine, za vršitelj tih poslova odrediti osobu koja ispunjava uvjete za voditelja poslova, osim uvjeta koji se odnosi na duljinu potrebnog odgovarajućeg radnog iskustva.

ističemo...

Odredbom čl. 113. st.1. Zakona propisano je, da se stručni ispit za voditelja poslovnice, položen sukladno odredbama prethodno važećeg Zakona, izjednačava sa stručnim ispitom voditelja poslova TA prema odredbama novog Zakona, a st.2. istog članka, da osobe koje na dan stupanja na snagu ovog Zakona (1.1.2018.) obavljaju poslove voditelja poslovnice sukladno odredbama prethodnog Zakona, nastavljaju obavljati poslove kao voditelji poslova.

6.5. Kojih se dodatnih obveza dužna pridržavati TA

Pored zajedničkih obveza propisanih čl. 6. Zakona kojih se mora pridržavati svaki pružatelj usluga u turizmu pa tako i TA, u svojem poslovanju, TA je dužna pridržavati se i dodatnih obveza propisa-

²⁰ Sukladno čl. 18. st.2. Zakona, voditelj poslova TA mora ispunjavati slijedeće uvjete: da ima najmanje završeno srednju školu; da aktivno zna najmanje jedan svjetski jezik, s tim da je sada precizirana razina znanja tog jezika (razina B2 prema stupnjevima Zajedničkog europskog referentnog okvira u razumijevanju i govoru) i poznaje još jedan svjetski jezik (razine A2 prema istim okvirima), te poznaje hrvatski jezik u mjeri dostatnoj za obavljanje poslova voditelja poslova; da ima položen stručni ispit za voditelja poslova; te da ima jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u TA ili drugim sl. poslovima u turizmu.

nih odredbama čl. 20 do 25. Zakona (glede isticanja tvrtke i radnog vremena, pružanja putniku općih informacija o TA te predugovornih informacija o izletu, čuvanja poslovne tajne, korištenja prijevoznih sredstava za prijevoz putnika te ovlaštenog voditelja putovanja i turističkog vodiča), članka 54. Zakona (glede ponude putniku propisanih putnih osiguranja prije sklapanja ugovora o putovanju) te čl. 123. st. 3 do 5 Zakona (glede izdavanja promidžbenog materijala, osiguranja jamčevine i sklapanje ugovora o osiguranju od odgovornosti). Od 1.7.2018. TA je dužna pridržavati se (i) obveza utvrđenih u III. dijelu Zakona kojim se uređuje ugovor o putovanju u paket aranžmanu i o povezanim putnim aranžmanima.

6.5.1. Posebno o obvezi isticanje tvrtke, sjedišta i radnog vremena

TA je dužna na ulazu u poslovnicu, odnosno drugi prostor u kojem posluje ili na drugom odgovarajućem mjestu ako se radi o građevini koja je zaštićeno kulturno dobro, vidno istaknuti naziv tvrtke i sjedište TA. Uz naznaku kojim se obilježava ime TA, mogu se koristiti i izrazi uobičajeni u turističkom poslovanju („tours“, „travel“ i sl.).

Ukoliko TA pruža usluge izvan poslovnice, dužna je na mjestu pružanja usluga vidno istaknuti oznaku tvrtke i sjedišta. TA je dužna u svim pisanim materijalima u kojima nudi svoje usluge i na svim poslovnim dokumentima i mrežnim stranicama, naznačiti tvrtku s sjedište te naznaku „turistička agencija“ ili „putnička agencija“ na hrvatskom, a može istovremeno i na nekom drugom jeziku, ali više nije obvezno navođenje i identifikacijskog koda TA.

ističemo...

TA koje na dan stupanja na snagu ovog Zakona (1.1.2018.) pružaju usluge, obvezne su u roku jedne godine (do 1.1.2019.) uskladiti naznaku djelatnosti u tvrtki TA i izložiti natpis na kojem je istaknuta tvrtka i sjedište TA sukladno odredbama ovog Zakona.

ističemo...

TA je dužna na ulazu u poslovnicu, vidno istaknuti radno vrijeme za rad korisnicima usluga i pridržavati se istaknutog radnog vremena, a *internet* TA dužna je na svojoj mrežnoj stranici istaknuti radno vrijeme za rad s korisnicima u kojem je moguće uspostaviti izravan kontakt sa zaposlenicima *internet* TA.

6.5.2. Nova obveza glede objave općih informacija na mrežnim stranicama

TA dužna je na način koji je neposredno i stalno dostupan potrošačima i nadležnim tijelima državne uprave RH, na svojim mrežnim stranicama objaviti na hrvatskom jeziku, a može istovremeno i na nekom drugom jeziku: tvrtku i sjedište; ime i prezime voditelja poslova; svojstvo u kojem nastupa i ovlaštenja koja ima; adresu e-pošte, broj telefona i telefaksa te radno vrijeme za rad s korisnicima u kojem je moguće uspostaviti izravan kontakt sa zaposlenicima TA; broj sudskog ili drugog javnog registra (npr. obrtnog registra) u koji je TA upisana, te podatke o registru; osobni identifikacijski broj (OIB) ili PDV identifikacijski broj ako je TA obveznik plaćanja poreza na dodanu vrijednost; pojedinosti o nadležnom tijelu čijem službenom nadzoru podliježe TA; jasne upute o načinu podnošenja pisanog prigovora,

odnosno o načinu na koji rješava potrošačke pritužbe; opće uvjete poslovanja za usluge koje pruža, odnosno opće uvjete poslovanja TA čije usluge prodaje i/ili za koje posreduje, na hrvatskom jeziku i jezicima na kojima nudi svoje usluge.

6.5.3. Općenito o ostalim obvezama

Obveza čuvanja kao poslovne tajne, sve što je TA saznala o putniku, a posebno njegovu adresu, mjesto i vrijeme putovanja, boravku, uplaćenju cijeni, imenima njegovih suputnika te zabrana priopćavanja tih podataka bilo kome bez odobrenja putnika, osim u Zakonom propisanim slučajevima, ostala je propisana i ovim Zakonom. TA je dužna prijevoz putnika provjeriti prijevozniku koji ima licenciju sukladno posebnim propisima koji uređuju pojedinu vrstu prijevoza, ali TA prijevoz putnika može obavljati i samostalno ako je istovremeno prijevoznik. Iznimno, prijevoz putnika u sklopu paket aranžmana, izleta i turističkog transfera, TA koja nije prijevoznik, može obavljati osobnim vozilima i drugim prijevoznim sredstvima kao prijevoz za vlastite potrebe, sukladno propisima koji uređuju pojedinu vrstu prijevoza.

ističemo...

Tijekom prijevoza putnika u sklopu putovanja u paket aranžmanu i povezanom putnom aranžmanu, u vozilu kod vozača treba se nalaziti odgovarajući nalog za prijevoz putnika, kojeg je vozač dužan dati na uvid ovlaštenoj osobi za nadzor prijevoza putnika.

Kao i u prethodnom, tako je i u ovom Zakonu propisano da je TA organizator putovanja dužna za svaku grupu od 15 do 75 putnika, tijekom cijelog putovanja koristiti najmanje jednog voditelja putovanja (prije turističkog pratitelja), a za pružanje usluga turističkog vodiča koristiti turističkog vodiča koji ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom. Isto tako, kao i do sada, TA je obvezna za svako putovanje (izlet, paket aranžman) koji organizira, staviti na raspolaganje putniku prije sklapanja ugovora informacije (u obliku programa, prospekta, kataloga ili drugog sl. promidžbenog tiskanog ili elektroničkog materijala) o planu putovanja, cijeni, prijevozu smještaju (ako je uključen), minimalnom broju putnika te roku otkazivanja putovanja ako se ne javi dovoljan broj putnika i drugim formalnostima vezanim uz putovanje.²¹

TA je dužna za svako putovanje koje organizira, prije sklapanja ugovora ponuditi putniku propisana putna osiguranja²² i (kao novina) staviti mu na raspolaganje informacije o sadržaju tih osigu-

21 TA je obvezna za svaki izlet koji organizira staviti na raspolaganje putniku prije sklapanja ugovora slijedeće informacije o: cijeni izleta; odredištu (destinaciji); broju dnevnih obroka; sredstvu, karakteristikama i kategoriji prijevoza; planu putovanja; iznosu ili postotku predjuma te o broju iznos obroka otplate ostatka cijene; graničnim, viznim i zdravstvenim formalnostima vezanim za izlet u inozemstvo; najmanjem broju putnika koji je potreban za organiziranje izleta te o broju u kojem će putnik biti obaviješten o otkazivanju izleta ako za izlet nije prijavljen dovoljan broj putnika. Do 1.7.2018. TA je obvezna za svaki paket aranžman koji organizira izdati i staviti putniku na raspolaganje prije sklapanja ugovora o organiziranju paket aranžmana, program, prospekt ili katalog (promidžbeni materijal-tiskani ili elektronički) koji sadržava istovjetne podatke kao i u slučaju organiziranja izleta (prilagođene za paket aranžman), uz dodatno navođenje vrste smještajnog objekta, njegove lokacije i kategorije te turističke klasifikacije prema pravu države u kojoj se objekt. Od 1.7.2018. TA je dužna, prije sklapanja ugovora u putovanju u paket aranžmanu, putnika obavijestiti o svim bitnim informacijama o paket aranžmanu iz čl. 29. Zakona (o čemu više u narednom broju časopisa RiPup).

22 Osiguranje od posljedica nesretnog slučaja i bolesti na putovanju, oštećenja i gubitka prtljage, dragovoljno zdravstveno osiguranje za vrijeme puta i boravka u inozemstvu, osiguranje za slučaj otkaza putovanja te osiguranje kojim se

ranja te opće uvjete ugovora o osiguranju, a za svaki paket aranžman koji organizira, s osiguravateljem sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na paket aranžman. Nadalje, do 1.7.2018. TA je dužna, za svaki paket aranžman koji organizira, osigurati jamčevinu kod banke ili osiguravajućeg društva u RH (a od sada) ili drugoj državi EGP (u obliku police osiguranja, gotovinskog pologa ili bankarske garancije) radi naknade putniku plaćene cijene putovanja i troškova povratka putnika u mjesto polaska ako zbog platne nemogućnosti ili stečaja TA izostanu usluge putovanje, a putniku prilikom uplata iznosa za paket aranžman izdati potvrdu o osiguranju jamčevine koja mu omogućava neposredno ostvarivanje prava na naknadu prema banci ili osiguravajućem društvu. **Od 1.7.2018. na obvezu osiguravanja jamčevine, primjenjuju se odredbe gl. III Zakona kojom se uređuje zaštita putnika u slučaju nesolventnosti.**

7. Usluge turističke agencije koje mogu pružiti druge fizičke i pravne osobe

Sve ili pojedine usluge TA (bez osnivanja TA) mogu pružiti javne ustanove, sindikati, udruge, škole, vjerske zajednice, Hrvatski ferijalni i hostelski savezi te ugostitelji (o čemu pišemo u ovom poglavlju) kao i druge fizičke i pravne osobe²³ (o kojima pišemo u dijelu ovog članka u kojem obrađujemo pružanje pojedinih usluga u posebnim oblicima turističke ponude).

7.1. Usluge koje pružaju javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima i druge javne ustanove

Bez osnivanja TA, javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima²⁴ mogu pružiti (sve) usluge TA na području kojim upravljaju, a ostale javne ustanove, ako u okviru svoje osnovne djelatnosti nude uslugu organizacije putovanja, mogu pružiti usluge TA vezano uz organiziranje takvog putovanja (paket aranžmana i izleta). Navedene javne ustanove dužne su prilikom pružanja usluga TA pridržavati se svih uvjeta i obveza propisanih za TA (imati u stalnom radnom odnosu u punom radnom vremenu voditelja poslova, imati poslovni prostor odnosno poslovnicu i pridržavati se i drugih obveza propisanih za TA).

osiguravaju troškovi pomoći i povratka putnika u mjesto polazišta u slučaju nesreće i bolesti

23 Bez osnivanja TA, pojedine usluge TA mogu pružiti i: pravne osobe i obrtnici registrirani za pružanje usluga nautičkog turizma na plovnom objektu („brodari“); zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici u sklopu zdravstvenog turizma; poljoprivrednici – na poljoprivrednom gospodarstvu; šumoposjednici u svojim šumama; ovlaštenici za akvakulturu – na uzgajalištu vodenih organizama; ovlaštenici za ribolov – na vodama (ribolovni turizam); te lovoovlaštenici – u lovištima.

24 Koja se područja smatraju zaštićenim područjima prirode propisano je Zakonom o zaštiti prirode (Nar. nov., br. 80/13.). Pod zaštićenim područjem smatra se geografski jasno određen prostor koji je namijenjen zaštiti prirode i kojim se upravlja radi dugoročnog očuvanja prirode i pratećih usluga ekološkog sustava. Kategorije zaštićenih područja su: strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode – kao zaštićena područja državnog značenja; regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture – zaštićena područja lokalnog značaja. Istim je Zakonom propisan način i uvjeti proglašavanja i upravljanja pojedinom kategorijom zaštićenih područja prirode.

7.2. Putovanja koja mogu organizirati sindikati, udruge, vjerske zajednice, škole, visoka učilišta i druge odgojno-obrazovne ustanove

Sindikati i udruge mogu radi ostvarivanja svojih ciljeva i zadataka utvrđenih njihovim statutom ili drugim općim aktom o osnivanju, pružati usluge organizacije putovanja (paket aranžmana i izleta) isključivo za svoje članove, s tim da paket aranžman može trajati najviše do dva dana uključujući jedno noćenje. Prema novom Zakonu od sada i **vjerske zajednice** mogu organizirati hodočašća i druga putovanja u funkciji promicanja i očitavanja vjere, do najviše dva dana uključujući jedno noćenje, uz pisano odobrenje nadležnog tijela vjerske zajednice.

ističemo...

Novina je da sindikati, udruge i vjerske zajednice mogu organizirati putovanje najviše tri puta godišnje i bez svrhe stjecanja dobiti.

Škola, visoko učilište ili druga odgojno-obrazovna ustanova (npr. učenički/studenti dom) može za svoje učenike, studente, odnosno polaznike ili štíćenike organizirati izlet radi ostvarivanja nastavnih i odgojno-obrazovnih sadržaja i postizanja svojih ciljeva i zadataka koji se organiziraju kao djelatnost škole ili visokog učilišta, odnosno odgojno-obrazovne ustanove propisane posebnim propisima kojima se uređuje sustav odgoja i obrazovanja, a u skladu s nastavnim programima ili kurikulumima.

Sindikati, udruge, škole i druge odgojno-obrazovne osobe i vjerske zajednice nisu dužna prijavljivati organizaciju putovanja turističkoj inspekciji. Promidžba i predstavljanje putovanja navedenih neprofitnih pravnih osoba, prema ovom se Zakonu, kao i prethodnom, ne može vršiti neposredno ili posredno putem sredstava javnog priopćavanja i oglašavanja niti na bilo koji drugi način u komercijalne svrhe, a za putovanje su dužni koristiti prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani, te primjenjivati posebne propise koji reguliraju organizirani prijevoz djece i učenika.²⁵ Sve navedene neprofitne pravne osobe u pružanju usluga obvezne su pridržavati se zajedničkih obveza iz čl. 6. Zakona,²⁶ osim obveze koja se odnosi na omogućivanja korisniku usluge podnošenja pisanog prigovora.

Hrvatski ferijalni i hostelski savez, u svrhu promicanja omladinskog turizma i turističke kulture mladih, kao i do sada, u svojim poslovnim prostorima, za svoje članove i članove međunarodnih udruga omladinskog turizma kojih je savez član, a sada i za učenike osnovnih i srednjih škola, može pružati (sve) usluge TA. Na pružanje usluga odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona i to: čl. 6. (kojim se propisuju zajedničke obveze kojih se mora pridržavati svaki pružatelj usluga); čl. 16. (kojima se propisuje obveza zapošljavanja najmanje jednog voditelja poslova u punom radnom vremenu); i članka 20. do 60 Zakona (kojim se propisuju dodatne obveze kojih se dužna pridržavati TA, osim odredbi o poslovnom prostoru TA) s tim da se obveze vezano uz ugovor o putovanju u paket aranžmanu i povezanom aranžmanu primjenjuju s 1.7.2018.

²⁵ Posebni uvjeti koje moraju ispunjavati autobusi kojima se obavlja organizirani prijevoz djece i učenika je Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati autobusi kojima se organizirano prevoze djeca (Nar. nov., br. 100/08. i 20/09.).

²⁶ Obveza objave uvjeta, sadržaja i cijene svake pojedine usluge te se istih pridržavati, a za svaku izvršenu uslugu izdati korisniku račun sukladno posebnim propisima koji uređuju izdavanje računa.

7.3. Usluge turističkog transfera od strane ugostitelja

Novi Zakon omogućuje ugostitelju koji pruža usluge smještaja u svojem ugostiteljskom objektu, da za potrebe svojih gostiju kojima pruža usluge smještaja, može organizirati i obavljati usluge turističkog transfera u skladu s odredbom čl. 23. Zakona (prijevoz putnika mora povjeriti licenciranom prijevozniku ili prijevoz može obavljati samostalno ako je istovremeno registriran prijevoznik ili vlastitim osobnim vozilima i drugim prijevoznim sredstvima kao prijevoz za vlastite potrebe).

Turistički transfer podrazumijeva uslugu koja se ugovora za poznatog putnika (korisnika usluge), a sastoji se od organiziranja turističke asistencije i prijevoza putnika i njegove prtljage između mjesta pružanja različitih usluga putovanja, a naročito između putničkih terminala i smještajnih objekata u dolasku i/ili povratu, između smještajnih objekata odnosno do ili od mjesta pružanja neke druge ugovorene ugostiteljske ili turističke usluge.

8. Usluge turističkog vodiča, voditelja putovanja, turističkog animatora i turističkog predstavnika

Odredbe novog Zakona vezano za pružanje usluga turističkog vodiča, turističkog pratitelja, turističkog animatora i turističkog predstavnika, u većem su obimu ostale identične odredbama prethodnog Zakona.

Nastavno osoblje odgojno-obrazovnih ustanova kada izvode vanškolsku ili terensku nastavu ne smatra se turističkim vodičem, ali se smatra voditeljem putovanja kad odgojno-obrazovna ustanova organizira izlet ili terensku nastavu.

8.1. Usluge turističkog vodiča

Usluge turističkog vodiča²⁷ može pružiti državljanin RH, državljanin druge države ugovornice Ugovora o EGP i Švicarske konfederacije, koji ispunjavaju uvjete za turističkog vodiča propisane ovim Zakonom: položen stručni ispit za turističkog vodiča te ishodoeno rješenje nadležnog ureda kojim se odobrava pružanje usluga turističkog vodiča.²⁸

Državljanin EGP i Švicarske konfederacije može privremeno i povremeno pružati usluge turističkog vodiča na području RH sukladno posebnom propisu kojim se uređuju uvjeti za priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija za pružanje usluga turističkog vodiča,²⁹ izuzev na ili u zaštićenim cjelinama (lokalitetima), osim ako je sukladno

²⁷ Turistički vodič je osoba koja pruža turistima usluge pokazivanja i stručnog tumačenja prirodnih ljepota i vrijednosti, kulturno povijesnih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, povijesnih događaja, ličnosti, legendi o tim događajima i ličnostima i političkih tijekova i zbivanja.

²⁸ Na zahtjev osobe koja namjerava pružati usluge turističkog vodiča, nadležan ured izdat će rješenje o odobrenju pružanja usluga turističkog vodiča, ako isti ispunjava slijedeće uvjete: da ima završenu srednju školu; da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča; da zna jezik na kojem će pružati usluge turističkog vodiča, razine B2 prema stupnjevanima Zajedničkog europskog referentnog okvira u razumijevanju i govoru i da poznaje hrvatski jezik u mjeri dostatnoj za pružanje usluga turističkog vodiča. Rješenje sadrži: ime i prezime, osobni identifikacijski broj, datum i mjesto rođenja te adresu turističkog vodiča; naznaku o položenu općem dijelu stručnog ispita i posebnom dijelu / posebnim dijelovima za zaštićene cjeline (lokalitete) za županije za koje je položen stručni ispit; te jezik na kojem će pružati usluge turističkog vodiča. Podatak o razdoblju pružanja usluga turističkog vodiča ako se te usluge pružaju sezonski, više nije sastavni dio rješenja, kao što je to bilo propisano Zakonom '07.

²⁹ Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (Nar. nov., br. 82/15.).

odredbama ovog Zakona, položio posebni dio stručnog ispita za zaštićene cjeline (lokalitete) i to samo na onim lokalitetima za koje ima položen ispit. **Državljanin drugih država** u RH može pružati usluge turističkog vodiča ako ima prijavljeno prebivalište u RH i ispunjava uvjete za turističkog vodiča propisane ovim Zakonom.

Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se pred ispitnom komisijom pri odgovarajućem visokom učilištu prema ispitnom programu koji se sastoji od općeg dijela za područje RH i posebnog dijela za zaštićene cjeline (lokalitete) po županijama. O položenom stručnom ispitu, turističkom vodiču se izdaje uvjerenje. Turistički vodič, ako položi opći dio stručnog ispita za turističkog vodiča može pružati usluge na cijelom području RH, osim na ili u zaštićenim cjelinama (lokalitetima).³⁰ Na ili u zaštićenim cjelinama (lokalitetima) turistički vodič može pružati usluge ako položi poseban dio stručnog ispita za lokalitete po županijama.

ističemo...

Prilikom pružanja usluga turističkog vođenja, **turistički vodič obavezan je**: pružati usluge turističkog vodiča u skladu s izdanim rješenjem o odobrenju; za pruženu uslugu izdati račun korisniku usluge ukoliko pružanje usluga ne organizira TA ili drugi prodavatelj ili račun ne izda udruga turističkih vodiča koje je član; prilikom pružanja usluga, nositi na vidljivom mjestu iskaznicu turističkog vodiča kojom se utvrđuje njegovo svojstvo.

Istaknutim znanstvenicima i stručnjacima, ministar može na njihov zahtjev, rješenjem (koje se upisuje u Središnji registar) priznati **svojstvo počasnog turističkog vodiča** iz područja uže specijalnosti u kom slučaju počasni turistički vodič može obavljati poslove turističkog vodiča samo povremeno.

Ne smatra se turističkim vodičem osoba koja obavlja poslove stručnog vođenja u muzeju, galeriji, zaštićenim područjima, na arheološkom lokalitetu i sl., gorski vodič, planinski vodič, speleološki vodič, voditelj u ronilačkom turizmu, vodič u lovu i ribolovu, a **prema novom Zakonu, turističkim vodičem više se ne smatra niti nastavno osoblje (učitelj, nastavnik, profesor i dr.) obrazovnih ustanova kada izvodi vanškolsku ili terensku nastavu.**

Odredbom čl. 114. Zakona propisano je da osobe koje su do stupanja na snagu ovog Zakona (tj. do 1.1.2018.) ishodile rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča sukladno odredbama Zakona O'7 mogu nastaviti pružati usluge turističkog vođenja sukladno izdanim rješenjima.

8.2. Voditelj putovanja, turistički animator i turistički predstavnik

Voditelj putovanja (prema prethodno važećem Zakonu, turistički pratitelj)³¹ može biti državljanin RH i državljanin EGP i Švicarske konfederacije koji ispunjava uvjete za voditelja putovanja propisane ovim Zakonom. Voditelj putovanja mora imati najmanje završenu srednju školu.

³⁰ Zaštićena cjelina (lokalitet) podrazumijeva područje, prostor ili objekt na kojem se nalaze ili koji sadržava prirodne, kulturne, povijesne, tradicijske i druge vrednote na kojem uslugu turističkog vođenja može pružati samo ovlašten turistički vodič.

³¹ Voditelj putovanja je osoba koja obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turista tijekom putovanja.

ističemo...

Prilikom pružanja usluga, na vidljivom mjestu mora nositi oznaku s naznakom „voditelj putovanja“ i svojim imenom i prezimenom. Novi Zakon više ne predviđa obvezu polaganja ispita za voditelja putovanja (kao što je prethodni Zakon propisivao za turističkog pratitelja).

Ako se za učenike ili studente organizira izlet ili terenska nastava, voditeljem putovanja smatra se i učitelj i/li nastavnik i/li zaposlenik visokog učilišta i/li drugi odgojno-obrazovni radnik kojeg odredi odgojno-obrazovna ustanova, odnosno visoko učilište.

Turistički animator je osoba koja osmišljava i izvodi programe provođenja slobodnog vremena turista, a koje se odnose na rekreativne i zabavne sadržaje. Novi Zakon više ne uvjetuje posjedovanje najmanje srednje stručne spreme za turističkog animatora. **Turistički predstavnik** (prema Zakonu O'7 turistički zastupnik) je osoba koja u odredištima putovanja predstavlja TA koja organizira putovanje (paket aranžman) pred davateljima usluga i klijentima. TA koja je sklopila ugovor o turističkom predstavljanju s turističkim predstavnikom, dužna je pisano izvijestiti davatelja usluga o turističkom predstavniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama. **Turistički predstavnik više nije obavezan dostaviti ugovor o turističkom predstavljanju Ministarstvu radi upisa u Upisnik ugovora o zastupanju.** Ovlaštenja i poslovi turističkog predstavnika prema ovom Zakonu ostala su identična s ovlaštenjima i poslovima turističkog zastupnika propisana prethodno važećim Zakonom.³²

ističemo...

Prema novom Zakonu, turistički predstavnik prilikom pružanja usluga mora imati kod sebe ugovor ili presliku ugovora o turističkom predstavljanju sklopljen s TA koju predstavlja.

9. Turističke usluge u nautičkom turizmu

Nautički turizam (dalje u tekstu: NT) smatraju se prema novom Zakonu kao i prethodnom, plovidba i boravak turista (nautičara ili putnika) na plovnom objektima (jahta, brodica ili brod) za osobne potrebe ili gospodarsku djelatnost, kao i boravak u lukama NT, ali sada i u nautičkom dijelu luka otvorenih za javni promet, radi odmora, rekreacije i krstarenja. Koje se turističke usluge smatraju uslugama u NT propisano je čl. 85. Zakona, a koje su usluge ostale u bitnom istovjetne se uslugama propisanim prethodnim Zakonom, osim je sada i usluga putovanja u paket aranžmanu ili izleta na plovnom objektima izrijekom uvrštena u usluge NT. Turističke usluge u NT pružaju se u: lukama nautičkog turizma (marinama); drugim objektima za pružanje usluga veza i smještaja plovni objekata (nautičkom sidrištu, suhoj marini i odlagalištu plovila); a od sada i u nautičkom dijelu luka otvorenim za javni promet; te na plovnim objektima nautičkog turizma (plovni objektima za izlete, za krstarenje, a prema novom Zakonu i ribarska plovila kao plovni objekti nautičkog turizma). Usluge NT mogu pružati pravne osobe i obrtnici registrirani za NT, a sada i javna

³² Ovlasti turističkog predstavnika: štiti interese i prava putnika i organizatora putovanja kod davatelja usluga; pruža obavještenja i upute putnicima kod izvršenja programa putovanja i dodatnih usluga; u ime i za račun organizatora putovanja, za korisnike paket aranžmana pribavlja dodatne usluge (izleti, kulturne i sportske priredbe i sl.) predviđene utvrđenim programom putovanja, a prema dobivenim ovlaštenjima; obavlja i druge poslove potrebne za zaštitu interesa putnika i organizatora putovanja.

ustanova koja upravlja zaštićenim područjem prirode, uz uvjet da od nadležnog upravnog tijela ishodi rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta za luke i objekte NT-a.³³

Ako je za objekt NT već prije izdano rješenje, u novom postupku neće se provoditi očevid objekta, već će se donijeti rješenje o nastavku pružanja usluga NT, uz uvjet da se nastavlja s istovrsnom uslugom, da u međuvremenu nisu promijenjeni propisani uvjeti i da nije došlo do bitnih promjena vezanih za objekt NT.

I ovim je Zakonom, kao i prethodnim propisano da, pružatelji usluga NT mogu pružati *charter* usluge korištenja plovnih objekata sa ili bez posade, sa ili bez pružanja usluga smještaja i/ili prehrane, radi odmora, rekreacije i krstarenja nautičara bez rješenja nadležnog upravnog tijela, ako ispunjavaju uvjete u skladu s posebnim propisom iz područja pomorstva kojim se uređuju uvjeti za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja plovnih objekata sa ili bez posade i pružanje usluge smještaja gostiju na polovnom objektu.³⁴

Pravna osoba i obrtnik na plovnom objektu NT (tzv. „brodar“) može na tom plovilu, bez osnivanja TA, organizirati putovanje (paket aranžman i izlet), sklapati ugovore o istom i provoditi ih te omogućavati povezani putni aranžman³⁵ pri čemu se mora pridržavati zajedničkih obveza iz čl. 6. Zakona i dodatnih obveza TA propisanih odredbama čl. 20 do 60, osim onih kojih se odnose na voditelja poslova i prostora TA. U ovom slučaju, poslove voditelja putovanja može obavljati član posade koji je dodatno zadužen za njihovo obavljanje.

Ako „brodar“ tijekom putovanja, za putnike – korisnike usluge organiziranog putovanja dodatno pruža ugostiteljske usluge koje nisu uključene u cijenu putovanja, dužan: vino istaknuti cijene (jelovnik i kartu pića) na hrvatskom i najmanje na engleskom jeziku; utvrditi normative o utrošku namirnica za pića, napitke i jelo; pridržavati se istaknutih cijena i utvrđenog normativa; izdati račun za uslugu ako isti nije izdala TA; vidno istaknuti obavijest o zabrani usluživanja i konzumiranja alkoholnih i drugih pića i/ili napitaka koji sadržavaju alkohol osobama mlađim od 18 godina i pridržavati se navedene zabrane.

10. Turističke usluge u zdravstvenom turizmu

Turističkim uslugama zdravstvenog turizma smatraju se usluge organiziranja prijevoza, turističkog transfera i smještaja i to kao pojedinačne usluge ili kao organizirano putovanje, koje se pružaju korisnicima zdravstvenim uslugama zdravstvenog turizma.

33 Ministarstvo rješenjem utvrđuje ispunjavanje minimalnih uvjeta za vrstu i kategoriju marine, a nadležni ured ispunjavanje minimalnih uvjeta za druge objekte za pružanje usluge veza i smještaja plovnih objekata i plovnih objekata mjesno nadležan prema mjestu pružanja usluga, a za plovne objekte i prema mjestu upisa plovnog objekta.

34 Uvjeti i način obavljanja djelatnosti iznajmljivanja jahti ili brodice sa ili bez posade (*charter*) uključujući i pružanje usluga smještaja gostiju na jahti ili brodici u unutarnjem morskim vodama i teritorijalnom moru RH propisani su Pravilnikom o uvjetima za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja plovila sa ili bez posade i pružanje usluga smještaja gostiju na plovilu (Nar. nov., br. 42/17.).

35 Prodaja i rezerviranje (bukiranje) navedenih usluga može se obavljati: na plovnom objektu: neposredno uz mjesto priveza plovnog objekta; na za to predviđenom mjestu u objektu smještaja gostiju; na prostoru koje odlukom određuje predstavničko tijelo općine/grada ili lučka uprava; putem TA; ili na drugim prostorima uz suglasnost nositelja prava korištenja tog prostora.

ističemo...

Dok je pružanje usluga u zdravstvenom turizmu prije bilo omogućeno samo specijalnim bolnicama i lječilištima, sada turističke usluge zdravstvenog turizma sukladno odredbama novog Zakona, mogu pružati i druge zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici koji samostalno obavljaju privatnu praksu, sukladno posebnim propisima kojima je regulirana zdravstvena zaštita.

Navedene pravne i fizičke osobe usluge u zdravstvenom turizmu mogu pružati samo za korisnike svojih zdravstvenih usluge uz primjenu čl. 16. Zakona na kojim se propisuje obveza zapošljavanja najmanje jednog voditelja poslova u punom radnom vremenu te članka 20 do 60. Zakona kojim se propisuju ostale obveze TA osim onih koje se odnose na prostor TA, s tim da se obveze glede putovanja u paket aranžmanu i povezanom putnom aranžmanu primjenjuju od 1.7.2018. **Za pružanje turističkih usluga u zdravstvenom turizmu NIJE potrebno ishoditi rješenje o odobrenju nadležnog ureda.**

11. Turističke usluge u kongresnom turizmu

Turističke usluge u kongresnom turizmu su usluge osmišljanja idejnih rješenja, planiranja, savjetovanja, promocije, registracije sudionika, te sadržajne i tehničke organizacije i provedbe skupova i događanja, a kada istovremeno uključuju ponudu smještaja, prijevoza, turističkog transfera, izleta i drugih usluga u turizmu sudionicima skupova i događanja te osobama u njihovoj pratnji. Za pružanje usluga nije potrebno ishoditi rješenje o odobrenju.

ističemo...

Ukoliko organizacija kongresa, događanja ili sl. skupova ne uključuje ponudu smještaja, prijevoza, turističkog transfera, izleta i drugih usluga u turizmu sudionicima skupova i događanja te osobama u njihovoj pratnji, takva organizacija kongresa, događanja ili sl. skupova, ne smatra se pružanjem usluga u kongresnom turizmu.

Usluge u kongresnom turizmu mogu pružati samo TA i javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom. Iznimno, (samo) usluge tehničke organizacije i provedbe skupova i događanja koji uključuju usluge smještaja, mogu pružati i ugostitelji u svojem ugostiteljskom objektu.

ističemo...

Međutim, (svaki drugi) organizator kongresa ili sl. skupa može bez angažiranja TA organizirati (samo) prijevoz, smještaj i prehranu za sudionike, uz uvjet da se trošak njihovog sudjelovanja plaća iz sredstva organizatora ili sponzorstva, donacija i sl., bez naplate kotizacije i bilo kakvih drugih naknada za sudjelovanje od sudionika, te da sudionik kongresa, događanja ili sličnog skupa ne može snositi troškove svoga sudjelovanja kroz osobno sponzorstvo, donaciju ili sl.

12. Turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma

Turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma su aktivnosti na kopnu, vodi i zraku, na otvorenom ili neuređenom prirodnom okruženju ili u posebno uređenim i opremljenim mjestima, koje, zbog svoje specifičnosti predstavljaju rizik od ozljeda i njihovih posljedica za korisnike. Popis usluga koje se smatraju turističkim uslugama aktivnog i pustolovnog turizma utvrđuje Hrvatska gospodarska komora i objavljuje na svojoj mrežnoj stranici. Turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma mogu pružati: pravne osobe i obrtnici registrirani za pružanje tih usluga, a od sada, prema novom Zakonom i: javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode na svojem području, druge javne ustanove u okviru svoje djelatnosti i u skladu s aktom o osnivanju i statutom javne ustanove; poljoprivrednici (OPG, trgovačko društvo, trgovac pojedinac, zadruga, obrtnik registrirani za djelatnost poljoprivrede, udruge i druge neprofitne pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika) na poljoprivrednom gospodarstvu, šumoposjednici u šumama kojih su vlasnici ili posjednici, lovoovlaštenici u lovištu, ovlaštenici za akvakulturu na uzgajalištu vodenih organizama, a ovlaštenici za ribolov na vodama; te **fizičke osobe – građani (npr. učitelji, treneri, instruktori, voditelji, vodiči i sl.)** Za pružanje usluga aktivnog i pustolovnog turizma (više) nije potrebno rješenje o odobrenju nadležnog ureda, a za pružanje usluga maloljetniku, više nije potrebna pisana suglasnost roditelja, odnosno skrbnika.

Pružatelj turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma dužan je: odgovarajuću opremu za pružanje usluge, uz deklaraciju ovlaštenih proizvođača ili atestiranu prema važećim standardima, držati u ispravnom stanju te opremu upotrebljavati prema uputama proizvođača; prilikom nuđenja usluga navesti koju osobnu opremu za sigurnu realizaciju aktivnosti mora imati sam korisnik, a koju će u okviru cijene usluge osigurati pružatelj usluge; prije započinjanja pružanja usluge istaknutom informacijom u pisanom obliku i usmeno, upoznati korisnika usluge s vrstama rizika provođenja usluge, načinom korištenja opreme, te s procjenom rizika, planovima i procedurama otklanjanja opasnosti; osigurati korisnika usluge od posljedica nesretnog slučaja i staviti mu na raspolaganje informaciju o uvjetima osiguranja sklopljenog ugovora s osiguravateljem u RH ili državi EGP ili Švicarske konfederacije; za pružanje usluge angažirati osobu koja ima odgovarajuće domaće ili strano uvjerenje, odnosno certifikat kojim s utvrđuje sposobnost i razina vještina obavljanja aktivnosti;³⁶ ispunjavanje posebnih uvjeta ako su za obavljanje pojedinih aktivnosti aktivnog ili pustolovnog turizma kao i za organizaciju manifestacija koji uključuju takve aktivnosti utvrđeni.³⁷

36 Stručno povjerenstvo pri HGK kojeg imenuje ministar turizma utvrđuje koje se uvjerenje, odnosno certifikat smatra odgovarajućim za obavljanje određene aktivnosti te posebne uvjete za obavljanje pojedinih aktivnosti. Popis odgovarajućih uvjerenja, odnosno certifikata, kao i dopune istog te uvjeti za obavljanje pojedinih aktivnosti aktivnog ili pustolovnog turizma i organiziranja manifestacija koje uključuju takve aktivnosti, objavljuje se na mrežnim stranicama HGK (www.hkg.hr) i Ministarstva (www.mint.hr). U popis izdanih uvjerenja i certifikata upisuju se i odobrenja o izvođenju pojedinih programa stručnog obrazovanja aktivnog ili pustolovnog turizma, kao što su odobrenje za provođenje buke gorskih ili planinskih vodiča i sl, odobrenih od nadležnih državnih tijela odnosno institucija u RH ili drugoj državi.

37 Za obavljanje pojedinih aktivnosti ili pustolovnog turizma kao i za organizaciju manifestacija koje uključuju takve aktivnosti utvrđuju se posebni uvjeti koji se mogu odnositi na opseg i razinu osposobljenosti osoba koje pružaju usluge, sredstva komunikacije, opremu, pribor za prvu pomoć, nazočnost hitne medicinske pomoći ovisno o broju sudionika, nazočnost nadležne službe za spašavanje ovisno o procjeni rizika i sl. Za aktivnosti aktivnog i pustolovnog turizma koje se provode u planinama i na nepristupačnim prostorima, organizator i/ili

ističemo...

Pružatelj usluga aktivnog i pustolovnog turizma može odbiti pružiti uslugu maloljetniku i drugim osobama za koje je procjenom rizika utvrđeno da bi izvođenje aktivnosti za te osobe bilo rizično, ili ako korisnik nema odgovarajuću opremu koju je sukladno prema prethodno istaknutoj obavijesti bio dužan sam osigurati.

Pružatelji usluga aktivnog i pustolovnog turizma koji pružaju usluge temeljem rješenja o odobrenju sukladno prethodno važećem Zakonu, obvezni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog Zakona u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona, odnosno do 1.4.2018., osim uvjeta glede angažiranja osobe koja ima odgovarajuće domaće ili strano uvjerenje, odnosno certifikat kojim se utvrđuje sposobnost i razina vještine obavljanja aktivnosti, koji moraju ispuniti u roku 1 godine od dana objave popisa odgovarajućih uvjerenja/certifikata za obavljanje određene djelatnosti na mrežnim stranicama HGK.

13. Turističke usluge na poljoprivrednom gospodarstvu, šumi šumoposjednika, lovištu, uzgajalištu vodenih organizama i ribolovnom turizmu

Turističke usluge radi odmora i rekreacije turista, bez ishođenja posebnog rješenja o odobrenju nadležnog ureda, mogu pružati: poljoprivrednici - na svim organizacijskim oblicima poljoprivrednog gospodarstva (a ne samo na OPG-u kao do sada);³⁸ šumoposjednici - u šumama kojih su vlasnici ili posjednici; lovoovlaštenici - u lovištu; ovlaštenici za akvakulturu – na uzgajalištu vodenih organizama; ovlaštenici za ribolov – na vodama, uz uvjet da su upisani u odgovarajuće upisnike u skladu s propisima iz područja poljoprivrede, šumarstva, akvakulture, ribarstva i lovstva.³⁹ Turističke usluge koje se radi odmora i rekreacije pružaju su poljoprivredne, šumarske, ribarske, edukativne i sl. aktivnosti koje se pružaju turistima,⁴⁰ uključuju

osobe koje ih izvode, dužni su izraditi procjenu rizika, planove i procedure otklanjanja opasnosti za svaku vrstu aktivnosti i lokaciju na kojoj se usluga pruža.

38 Organizacijski oblici poljoprivrednih gospodarstva su: OPG, poljoprivredno gospodarstvo trgovačkog društva, poljoprivredno gospodarstvo zadruge, poljoprivredno gospodarstvo trgovca pojedinca, obrtničko poljoprivredno gospodarstvo te poljoprivredno gospodarstvo drugih pravnih osoba (ustanova, udruga i drugih neprofitnih pravnih osoba - upisanih u Upisnik poljoprivrednika)

39 Zakonom o poljoprivredi (Nar. nov., br. 30/15.), Zakonom o šumama (Nar. nov., br. 140/05., 82/06., 129/08., 80/10., 124/10., 25/12., 68/12-Odl. Ust.s, 148/13. i 94/14.); Zakonom o lovstvu (Nar. nov., br. 140/04., 75/09., 153/09., 14/14., 21/16.-Odl.Ust.s, 67/16-Odl. Ust.s, i 62/17.); Zakonom o akvakulturi (Nar. nov., br. 130/17.), Zakonom o morskom ribarstvu (Nar. nov., br. 62/17.) i Zakonom o slatkovodnom ribarstvu (Nar. nov., br. 49/05. i 14/14.) te njihovim provedbenim pravilnicima.

40 Poljoprivredne, šumarske, ribarske, edukativne i sl. aktivnosti uključuju aktivnosti, kao što su: omogućavati sudjelovanje u poljoprivrednim aktivnostima kao što su berba voća i povrća, ubiranje ljetine i sl.; omogućavati sudjelovanje u aktivnostima akvakulture kao što su: hranidba vodenih organizama, čišćenje uzgojnih instalacija, izlov vodenih organizama, prezentacija uzgoja vodenih organizama i sl.; sudjelovanju u lovu i ribolovu te prezentacija načina lova i ribolova; vožnja kočijom, čamcem, biciklom, jahanje, pješačenje i sl.; aktivnosti aktivnog i pustolovnog turizma; iznajmljivanje prostora, sredstva, pribora i opreme za pojedinu aktivnost i iznajmljivanje prostora za izlet i piknik; provođenje programa kreativnih i edukativnih radionica vezanih za poljoprivredu, akvakulturu, tradicijske obrte i sl.; prezentacija poljoprivrednog gospodarstva, lovišta i šuma, te prirodnih i kulturnih vrijednosti u okviru istih; posjete etnozbirnkama i sl.

čući aktivnosti aktivnog i pustolovnog turizma,⁴¹ iznajmljivanje prostora, sredstava, pribora i opreme za pojedinu aktivnost, iznajmljivanje prostora za izlet i piknik, a na poljoprivrednom gospodarstvu organiziranje izleta (ne i paket aranžmana) i turističkog transfera gostima kojima se pružaju usluge smještaja, uz ispunjavanje uvjeta propisanih za TA iz čl. 23. i 24. ovog Zakona (glede uvjeta i načina prijevoza turista te korištenja usluga voditelja putovanja i turističkog vodiča).

Broj turista kojima pružatelji bilo koje od navedenih usluga može istodobno pružati uslugu nije više ograničen, osim u odnosu na uslugu organiziranja izleta i turističkog transfera na poljoprivrednom gospodarstvu, koji se mogu organizirati za najviše 50 turista istodobno.

14. Usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car)

Rent-a-car je usluga iznajmljivanja osobnih vozila bez vozača koje pružaju pravne i fizičke osobe registrirane za pružanje te usluge, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje sigurnost prometa na cestama.⁴² Rent-a-car usluge mogu pružati pravne osobe i obrtnici registrirani za pružanje ovih usluga uz ispunjavanje uvjeta iz čl. 95. st. 2. Zakona.⁴³

15. Turističke usluge ronjenja

Turističko ronjenje je ronjenje je namijenjeno turistima roniocima u svrhu rekreacije i razgledavanja podmorja i obuhvaća usluge iz čl. 96. st.2. Zakona.⁴⁴ Na pružanje usluga organiziranog ronjenja, vođenog ronjenja, organiziranja probnih urona i tečajeva ronjenja te prijevoz turista ronioca na ronilačku lokaciju odgovarajuće se primjenjuju čl. 93. Zakona.⁴⁵ **Za pružanje usluge turističkog ronjenja nije potrebno ishoditi rješenje o odobrenju nadležnog ureda.** Usluge turističkog ronjenja mogu pružati pravne osobe i obrtnici iz čl.5. st.1. Zakona i javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode – na svojem području, registrirane za obavlja-

41 Ako se pružaju turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma, pružatelji usluga dužni su pridržavati se uvjeta za pružanje usluga aktivnog i pustolovnog turizma iz čl. 93. st.1. ovoga Zakona.

42 Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 67/08., 48/10.-Odl.Ust.s., 74/11., 80/13., 158/13.-Odl.Ust.s., 92/14., 64/15. i 108/17.)

43 Pružatelj rent-a-car usluge dužan je: imati registriranu djelatnost najma vozila (rent-a-car); sva vozila moraju biti registrirana i osigurana sukladno posebnim propisima koji reguliraju registraciju i osiguranje, uključujući osiguranje vozača i putnika od posljedice nesretnog slučaja kod iznajmljivanja vozila bez vozača (tj. Zakonu o obveznom osiguranju u prometu - Nar. nov., br. 151/05., 36/09., 75/09., 76/13. i 152/14.); mora imati najmanje jedan poslovni prostor koji može biti: poslovnicu uređena za prijam putnika, kiosk u kojem se ili iz kojeg se pružaju usluge ili poslovni prostor iz kojeg se pružaju usluge (šalter), odnosno pult ukoliko se isti nalaze u objektima namijenjenim trgovačkim aktivnostima, u hotelima, u sajamskim prostorijama, na kolodvorima ili terminalima za javne usluge kopnenog, pomorskog ili zračnog prijevoza; mora imati osigurana parkirna mjesta za primopredaju vozila; mora sklopiti s putnikom ugovor o najmu vozila koji obvezno mora sadržavati podatke o pružatelju usluge i korisniku usluge, iznajmljivnom vozilu, predviđenom trajanju najma i pravima i obvezama ugovornih strana; mora upoznati putnika s općim uvjetima najma vozila te ista staviti na raspolaganje putniku u pisanom obliku na hrvatskom i/ili engleskom jeziku.

44 Usluge turističkog ronjenja obuhvaćaju slijedeće usluge: organizirano ronjenje; vođeno ronjenje; organiziranje probnih urona i tečajeva ronjenja; prijevoz turista ronioca na ronilačku lokaciju; prihvata, čuvanje i održavanje ronilačke opreme turista te iznajmljivanje ronilačke opreme (oprema za disanje pod vodom, ronilačko odijelo i sl.); punjenje posuda pod tlakom dišnim plinovima za potrebe turista; i druge sl. usluge za potrebe turista.

45 Odredbom čl. 93. Zakona propisuju se uvjeti za pružanje turističkih usluga aktivnog i pustolovnog turizma (uvjeti glede uporabe i korištenja odgovarajuće opreme, obavještanje korisnika usluga o predviđenim rizicima i opasnostima te otklanjanju istih, osiguranje korisnika usluga od posljedica nesretnog slučaja i dr).

nje podvodnih aktivnosti i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i drugim posebnim propisima koji reguliraju obavljanje podvodne aktivnosti.⁴⁶

ističemo...

Usluge organiziranog ronjenja i vođenja ronjenja, pružatelji usluge turističkog ronjenja mogu povjeriti (samo) osobi koja je završila tečaj osposobljenosti za ronjenje, a ovisno o vrsti završenog tečaja ovisi kakva se usluga ronjenja može pružiti korisniku usluge.

16. Usluge iznajmljivanja opreme za sport i rekreaciju turistima

Uvjeti za pružanje usluga iznajmljivanja opreme za sport i rekreaciju turistima⁴⁷ u bitnom su ostali istovjetni s uvjetima propisanim Zakonom 0'7, s tim da pored registriranih pravnih osoba i obrtnika, iste mogu pružati i: javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode na tom području; druge javne ustanove u okviru svoje osnovne djelatnosti i u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove; te poljoprivredno gospodarstvo, šumoposjednik, lovo-ovlaštenik, ovlaštenik za uzgoj vođenih organizama i ovlaštenik za ribolov. Pružatelji usluga dužni su korisnike usluga osigurati od posljedica nesretnog slučaja, sklapanjem ugovora s osiguravateljem u RH ili državi EGP ili u Švicarskoj Konfederaciji.

17. Inspeksijski nadzor nad provedbom zakona

Inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona obavlja turistička inspekcija Ministarstva.⁴⁸ Iznimno, inspeksijski nadzor nad neregistriranim pružanjem usluga u turizmu obavljaju inspektori Carinske uprave Ministarstva Financija.⁴⁹

17.1. Donošenje upravnih rješenja

Ako se u provedbi inspeksijskog nadzora utvrdi da se usluge u turizmu koje se mogu pružati samo ako nadležni ured odnosno Ministarstvo izda rješenje, pružaju suprotno izdanom rješenju, turistički inspektor će pisanim riješenim zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi pružanje usluga u turizmu u dijelu u kojem se pružaju suprotno rješenju, sve dok se utvrđeni nedostaci odnosno nepravilnosti ne otklone. Isto tako, turistički inspektor će donijeti pisano rješenje kojim će organizator ili drugom prodavatelju paket aranžmana, obvezniku pružanja jamčevine za slučaj nesolventnosti koji nema osigurano jamčevinu, zabraniti organiziranje, nuđenje i prodaju paket aranžmana i/ili povećanih putnih aranžmana do uklanjanja nedostatka zbog kojih je zabrana izrečena. Ako turistički inspektor utvrdi da je korisniku usluge u turizmu (potrošaču) zaračunata i naplaćena viša cijena od utvrđene, a pružatelj usluga odbije vratiti više naplaćeni iznos, rješenjem

46 Pravilnik o obavljanju podvodnih aktivnosti (Nar. nov., br. 47/99., 23/03., 28/03., 52/03., 58/03. i 96/10.) donijet temeljem Pomorskog zakonika (Nar. nov., br. 181/04., 76/07., 146/08., 61/11., 56/13. i 26/15.).

47 Usluge iznajmljivanja pribora i opreme za sport i rekreaciju turistima su usluge iznajmljivanja sandolina, dasaka za jedrenje, bicikla na vodi, suncobrana, ležaljki i sl. opreme.

48 Ustrojstvo, prava i ovlasti turističkih inspektora uređeni su odredbama Zakona o turističkoj inspekciji (Nar. nov., br. 19/14.).

49 Nadležni inspektori Carinske uprave, ukoliko inspeksijskim nadzorom utvrde da fizičke ili pravna osoba obavlja neregistriranu djelatnost u području usluga u turizmu, poduzima upravne mjere te prekršajno sankcionira počinitelja sukladno odredbama Zakona o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti (Nar. nov., br. 61/11.).

će narediti pružatelju usluge u turizmu da vrati više naplaćeni iznos oštećenom potrošaču. Iznimno, turistički inspektor će usmenim rješenjem u zapisniku turističkom vodiču ili počasnom turističkom vodiču zabraniti, do otklanjanja utvrđenih nedostataka, pružanje usluge turističkog vodiča ako se inspekcijom nadzorom utvrdi da se usluge turističkog vodiča pružaju suprotno izdanom rješenju nadležnog ureda odnosno u slučaju počasnog turističkog vodiča rješenjem Ministarstva kao i u slučaju ako se utvrdi da usluge turističkog vodiča pruža fizička osoba državljanin države EGP i Švicarske Konfederacije ili treće države protivno načinu i uvjetima propisanim ovim Zakonom, a stranci dostaviti pisani otpisak usmenog rješenja najkasnije u roku 8 dana od dana donošenja usmenog rješenja. Stranka ima pravo žalbe samo na pisani otpisak usmenog rješenja.

Turistički inspektor neće donositi rješenja u situaciji kada su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijom nadzora ili kad izvršenje uopće nije moguće, što će utvrditi i navesti u zapisniku.

Turistički inspektor dužan je kad inspekcijom nadzorom utvrdi da je počinjen prekršaj, pro. Novim su Zakonom smanjeni iznosi prekršajnih kazni. Za veći broj povreda počinjenih prvi puta, a ne radi se o takvima za koje je Zakonom propisana upravna mjera zabrane, počinitelj prekršaja se neće kazniti ako u otkloni nedostatke u roku koji mu inspektor odredi u zapisniku.

17.2. Prekršajne sankcije

Ako turistički inspektor utvrdi postojanje sumnje da je počinjen prekršaj dužan je donijeti prekršajni nalog ili podnijeti nadležnom sudu optužni prijedlog ili ako je to za utvrđeni prekršaj propisano, naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja, osim ako je drukčije propisano. Visina novčanih kazni propisana za prekršaje utvrđene ovim Zakonom, bitno je smanjena u odnosu na prethodno važeći Zakon, ako je prekršaj počinjen prvi puta, ali u slučaju ponavljanja prekršaja, visina novčane kazne se za lakše prekršaje udvostručuje, a za teže prekršaje trostručuje.⁵⁰

Novim je Zakonom omogućeno turističkim inspektorima, da primjenom načela oportuniteta, za prekršaj koji je počinjen prvi puta, ne podnose prekršajnom sudu optužni prijedlog odnosno ne izdaju prekršajni nalog ili ne naplaćuju novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja ako: nadzirana pružatelj usluga u turizmu tijekom inspekcijom nadzora, odnosno do donošenja rješenja, otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u inspekcijom nadzoru (što će turistički inspektor utvrditi u zapisniku); ili je za utvrđene nepravilnosti donijeto rješenje, a nadzirani pružatelj usluga u

turizmu je postupio po izvršnom rješenju turističkog inspektora; ili je nadzirani pružatelj usluga u turizmu na zapisnik preuzeo obvezu da u određenom roku otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u inspekcijom nadzoru za koje nije izrečena upravna mjera, a turistički inspektor utvrdi da je prekršaj počinjen, te je istu obvezu u danom roku otklonio (u tu svrhu turistički inspektor će izdati pisanu naredbu u sklopu zapisnika o obavljenom inspekcijom nadzoru u kojoj će, ovisno o prirodi obveze, točno odrediti obvezu i rok za njevo izvršenje). Ako nadzirani pružatelj usluge ne postupi na naprijed opisani način, turistički inspektor poduzet će prekršajne mjere na koje je ovlašten. Navedeno načelo oportuniteta se neće primijeniti prema počinitelju ponovljenog prekršaja, kao niti u svim slučajevima kada je Zakonom propisana upravna mjera zabrane, te u slučajevima počinjenja težih prekršaja precizno navedenih odredbom čl. 102.st. Zakona.⁵¹ U svim tim slučajevima, turistički inspektor dužan je procesuirati počinitelja tih prekršaja.

⁵⁰ Primjerice, Zakonom su utvrđeni raspon novčanih kazni koje se mogu izreći za najteže prekršaje počinitelju pravnoj osobi, trgovcu pojedincu i obrtniku kreću se od 5.000,00 do 30.000,00 kn (u prethodnom Zakonu od 10.000,00 do 15.000,00 kn), a odgovornoj osobi u pravnoj osobi od 3.000,00 do 10.000,00 kn (u prethodnom Zakonu od 3.000,00 do 15.000,00 kn), a u slučaju ponavljanja prekršaja, za počinitelja pravnu osobu, trgovca pojedinca ili obrtnika predviđena je novčana kazna u iznosu od 15.000,00 do 90.000,00 kn. Za lakše prekršaje predviđena je novčana kazna za pravnu osobu, obrtnika ili trgovca pojedinca u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kn (prije od 5.000,00 do 35.000,00 kn), a u slučaju ponavljanja od 4.000,00 do 20.000,00 kn, te odgovornoj osobi u pravnoj osobi u iznosu od 15.000,00 do 3.000,00 kn, a voditelj poslova u TA od 1.000,00 do 2.000,00 kn, ili novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja učinjenog prvi puta, za pravnu osobu, obrtnika ili trgovca pojedinca u iznosu od 1.000,00 kn, za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 750,00 kn, a voditelju poslova TA u iznosu od 500,00 kn. Za fizičku osobu (građanina) za počinjeni teži prekršaj predviđena je novčana kazna u rasponu od 2.000,00 do 8.000,00 kn (prije od 3.000,00 do 15.000,00 kn), u slučaju ponavljanja prekršaja od 4.000,00 do 16.000,00 kn, ili novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja počinjenog prvi puta u iznosu od 1.000,00 kn. Za počinjeni lakši prekršaj, za fizičku osobu – građanina, predviđena je novčana kazna u iznosu od 1.200,00 kn, odnosno u slučaju ponavljanja prekršaja 2.400,00 kn, ili novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja počinjenog prvi puta u iznosu od 600,00 kn.

⁵¹ Od primjene načela oportuniteta (ne procesuiranja počinitelja prekršaja) izuzeti su prekršaji iz čl. 107.st.1., čl. 108. st.1. toč.8., čl. 109. st.1. točaka 1., 3. i 7., čl. 110. st.1. točaka 1., 2. i 3., čl. 111.st.1. toč. 1 do 5. Zakona.